

OVOP ย่อมาจาก One Village One Product และมีต้นแบบมาจากเมือง Oita และเริ่มปี พ.ศ. ๒๕๒๒ จากนโยบายพัฒนาพื้นที่ของรัฐบาล [ญี่ปุ่น](#) ในขณะนั้น โอท็อปของเราเลียนแบบมาจากเขาตามทีรูๆ กันอยู่แล้ว

วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรานั่งเครื่องบินการบินไทย เที่ยวบินที่ TG 468 ไปลงที่เมืองฟูกูโอกะ เครื่องบินออกตี ๑ ถึงฟูกูโอกะ ๗.๓๐ น. ใช้เวลาบิน ๕ ชั่วโมง ผมพยายามนอนหลับ แต่ก็คงจะได้หลับสักสองชั่วโมงเศษๆ

ตอนผ่านเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ผมกรอกในเอกสารว่าจะไปที่เมือง [Ajimu](#) ตามที่ได้รับแจ้งจากทาง [สถาบันอาศรมศิลป์](#) เจ้าหน้าที่ทั้ง ผมจึงเอาเอกสาร Japan Trip ของ [สถาบันอาศรมศิลป์](#) ให้ดู เธอจึงร้องแสดงว่าเข้าใจแล้วว่าจะไปไหนบ้าง หันไปดูอีกแถวหนึ่ง คุณวรนนท์ หนึ่งในคณะที่ต้องใช้วิธีเดียวกัน สาวน้อยเข้าคิวหลังคุณวรนนท์จึงผ่านฉลุย

แต่คนในคณะของเราที่ไม่ผ่านเป็นพระ คือท่านอาจารย์สงบ ศรีเมือง มากับลูกศิษย์ ๒ คน ลูกศิษย์ผ่าน แต่ท่านไม่ผ่าน เพราะยี่สิบกว่าปีมาแล้ว ตอนยังไม่บวช ท่านไปทำงานที่ [ญี่ปุ่น](#) และไปขับรถเกิดอุบัติเหตุคนตาย เมื่อไปตรวจลายมือเขาจับประวัติเดิมได้ และไม่ให้เข้าเมือง ต้องบินกลับ แสดงให้เห็นว่า [ญี่ปุ่น](#) ให้คนไทยเข้าเมืองได้โดยไม่ต้องขอวีซ่า แต่ไม่ได้หมายความว่าใครๆ ก็เข้าเมืองเขาได้ คนที่เขาไม่มั่นใจว่าเขาไปแล้วจะก่อความไม่สงบสุขในบ้านเมืองของเขา หรือเคยไปมีพฤติกรรมที่เขาไม่ต้องการ เขาก็ไม่อนุญาตให้เข้าเมือง

เวลาประมาณ ๙ โมง เราขึ้นรถบัสกลางที่เช่าพร้อมคนขับ ไปยัง Yufuin Garden Hotel เพื่อกินอาหารเที่ยงที่ Prism Restaurant แต่ระหว่างทางหยุด ๒ ครั้ง ครั้งแรกหลังจากจากสนามบินไม่นาน เพื่อเข้าห้องน้ำ ครั้งหลังไปแวะเพราะทางกิตติคารบอกว่าจะต้องไปถึงเวลา ๑๑.๓๐ น. ตรงตามนัด ห้ามไปถึงก่อน คนขับจึงต้องพาเราไปแวะสถานที่ พักรถ เข้าห้องน้ำ และซื้อบั้งเซ็งวัฒนธรรม เอาเข้าจริงเขานำเราไปสัมผัสสถานที่สนับสนุนสินค้าพื้นเมือง ในรูปของที่พักกรรมทางถึงสองแห่ง และจะได้เห็นทุกที่ที่รถจอดให้เข้าห้องน้ำ ตลอดทริปนี้

ทำให้ผมนึกเปรียบเทียบว่า ที่พักรถ และให้คนเข้าห้องน้ำของไทยคือปั๊มน้ำมัน ลักษณะคล้ายคลึงกันกับที่เราไปเห็นที่ [ญี่ปุ่น](#) เข้านี้ แต่มีส่วนที่แตกต่างอย่างสิ้นเชิงคือ ร้านในที่พักรถของไทยเป็นของทุนใหญ่ แต่ของ

[ญี่ปุ่น](#)

เป็นของชาวบ้าน ที่ทำวิสาหกิจชุมชน หรือเกษตรกรรายย่อยในท้องถิ่น

หลังอาหารเที่ยงเราไปที่เมือง [Ajimu](#) แวะชิมไวน์ที่โรงผลิตไวน์ประจำเมือง ( [www.ajimu-winery.co.jp](http://www.ajimu-winery.co.jp) ) ที่เขาบอกว่าไวน์ขาวชนิด sparkling ของเขาได้รับรางวัลที่ ๑ สามปีซ้อน ผมลองชิม พบว่าไวน์แดงไม่อร่อย ไวน์ขาวบางชนิดอร่อย

ไฮไลท์ของวันนี้คือรายการนำเสนอเรื่อง OVOP Movement โดยคุณ Tadashi Uchida ผู้รับตำแหน่ง President ของ [OVOP International Exchange Committee](#) ต่อจาก Dr. Morihiko

Hiramatsu ผู้ก่อตั้ง เป็นการนำเสนอที่เตรียมตัวมาอย่างดี บอกอย่างไม่ปิดบัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรด้วยเทคโนโลยีชีวภาพเชื้อรา ที่ [ญี่ปุ่น](#)

เรียกว่า koji และเขาเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า seed malt ซึ่งคล้ายๆ แป้งข้าวหมากบ้านเรา เขาแนะนำเมล็ดกาแฟสดเมื่อเอาไปผ่านจุลินทรีย์ในลำไส้ข้าง จึงน่าจะทดลองผลิตกาแฟสดจากการหมักด้วยจุลินทรีย์

[koji](#)

ซึ่งเป็นเชื้อรา Aspergillus oryzae ผมคิดว่าน่าจะทำได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็น health food โดยมีฤทธิ์เป็น probiotics แนวคิดเทคโนโลยีชีวภาพเชื้อรานี้ คุณนวนัส และวรรณัท แห่งกลุ่ม

[เบทาโกร](#)

น่าจะได้ประโยชน์มาก ในวันหลัง คุณวรรณัท ชื่อโคจินี้กลับมาเมืองไทย ว่าจะเอามาทดลองหมักข้าวของไทย

ระหว่างนั่งฟังการบรรยายและซักถาม ผมใช้บริการ pocket wifi ที่อาจารย์เปิดเช่ามาจากเมืองไทย ค้นพบเอกสารประมวลผลงาน ๓๐ ปี ของขบวนการ OVOP [ที่นี่](#) คุณ Tadashi Uchida ย้ำว่า เป้าหมายหลักคือความเข้มแข็งของชุมชน เรื่องเงินเป็นเรื่องรอง ซึ่งผมคิดว่า เป็นกลไกเผชิญสภาพที่ในชนบทมีประชากรลดลง และเป็นคนแก่อายุเกิน ๖๕ ถึงครึ่งหนึ่ง

กินอาหารเย็นและพักที่ “บ้านร้อยปี” ซึ่งที่จริงอายุ ๑๓๘ ปี เป็นการพักแบบชนบท [ญี่ปุ่น](#) แท้ นอนเดี่ยว สาวน้อยกับผมได้ลาจากการที่พระอาจารย์มาไม่ได้ เราจึงได้ครอบครองห้องในบ้านอีกหลังหนึ่ง ซึ่งอายุสองร้อยปี เป็นสัดส่วนและอยู่ติดห้องน้ำ (มีส้วมและอ่างล้างหน้า แต่ไม่มีห้องอาบน้ำ) แทนห้องนี้มีแอร์ให้อุ่นอย่างดี เจ้าของบ้านตั้งอุณหภูมิไว้ ๒๒ แต่ผมปรับให้เป็น ๒๕ ตอนกลางคืนอากาศเย็นลงมาราวๆ ๕ องศาเซลเซียส

บ้านหลังที่เราครอบครอง เป็นบ้านไม้ชั้นครึ่ง ห้องชั้นล่างที่เรานอนกว้างราวๆ ๔ x ๖ เมตร มีเตาผิงอยู่กลางห้อง แวนกาน้ำร้อนไว้กลางห้อง แต่เป็นเครื่องประดับ ไม่ใช่ใช้จริง เพราะผมถามคุณผู้ชายเจ้าของบ้านว่าจุดไฟได้ไหม แกบอก (ด้วยภาษาอังกฤษกระต่อนกระแท่น) ว่าอันตรายจาก ซีโอทู และชี้ไปที่เครื่องแอร์ ทำนองบอกว่ามีเครื่องทำความร้อน

ตอนกินอาหารเย็นเสร็จ หญิงเจ้าของบ้าน (อายุราวๆ ๖๐ ปี) มาโอภาปราศรัย (ตอนเราไปถึง เธอก็มากล่าวต้อนรับ และบอกข้อมูลเกี่ยวกับบ้านและเครื่องอำนวยความสะดวกที่มีให้ มีส้วมและอ่างล้างหน้าหลายที่ แต่มีห้องอาบน้ำที่เดียว ใครอยากไปอาบออนเซ็นสาธารณะ สามิและลูกชายจะขับรถพาไป ใช้เวลานั่งรถ ๑๐ นาที ออนเซ็นอยู่ในเมือง) เราถามเรื่องจำนวนแขกที่มาพัก เธอบอกว่าราวๆ ปีละ ๕๐๐ คน เป็นนักเรียนครึ่งหนึ่งที่เหลือครึ่งหนึ่งเป็นคน [ญี่ปุ่น](#) อีกครึ่งหนึ่งเป็นคนต่างชาติ เด็กนักเรียนมาเรียนรู้ชีวิตชนบท หรือมาทัวร์สีเขียวแน่นอน โดยนักเรียนจะลงแปลงนา และร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เช่นดองผัก เขาชี้ว่าหัวไชเท้าดองที่เรากิน ก็ทำโดยเด็กนักเรียนที่มาโฮมสเตย์ บ้านร้อยปีนี้เจ้าของอยู่กันสามคน คือภรรยาเป็นหัวหน้า สามิ และลูกชายที่เป็นหนุ่มใหญ่แล้ว ช่วยกันทำงานโฮมสเตย์ โดยที่ลูกชายก็มีงานประจำของตน

วันนี้ทั้งวันเราวนเวียนอยู่ในจังหวัดโออิตะ (Oita Prefecture) เกาะคิวชู โดยเมื่อลงเครื่องบินแล้ว ก็นั่งรถไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้

ชีวิตที่พอเพียง ๒๕๗๒. ตระเวนชนบทญี่ปุ่น ๒. วันแรก : เรียนรู้เรื่อง OVOP.

เขียนโดย ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช

วันอาทิตย์ที่ 10 มกราคม 2016 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันอาทิตย์ที่ 10 มกราคม 2016 เวลา 18:34 น.

---

๖ ธ.ค. ๕๘

[บันทึกนี้เขียนที่ GotoKnow](#) โดย [Prof. Vicharn Panich](#)

คัดลอกจาก : <https://www.gotoknow.org/posts/599199>

ท่านใดต้องการชมภาพประกอบโปรด กด link ด้านบน